

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVI.

Ч. 143. Джерсі Сіті, Н. Дж., середа, 22-го червня 1938.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 143. Jersey City, N. J., Wednesday June 22, 1938.

VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

ПЯТЬ ЦЕНТИ

ВА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Рек. „Свобода“: N.Y. 4-0237. — Фак. У. Н. Союз: N.Y. 4-1919. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

СТАВЛЯТЬ ПІД СУД 18 ШПИГУНІВ

ЗАКИДАЮТЬ СЛУЖБУ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ.

НЮ ЙОРК. — Спеціальна велика лава присяжних суддів федерального суду розкрила висліди своїх розслідувань над діяльністю німецьких шпигунів у Злучених Державах та прийняла обвинувачення проти 18 осіб.

Присяжні видали три документи. В обвинуваченні закидають шпигунській організації низку вчинків, що мали на цілі роздобути від Злучених Держав для вжитку Німеччини нові оборонні плани краю. В другому документі закидають групі шпигунів крадіж планів будови поспішних воєнних дітаків. У третьому закидають трьом чоловікам і одній жінці викрадення тайного кодексу для пересилки депеш.

По виданні цих документів лави присяжних суддів не розв'язано; вона веде досліди ще далі.

Загальною звертають увагу не стільки на факт шпигунства, як на те, що обвинувачення виразно подає ймення держави, що розвела в Америці шпигунську сіть.

ПРЕЗИДЕНТ ВЕТУЄ УХВАЛИ ПРО ПЕНСІЇ.

ПОКІПСІ (Ню Йорк). — Президент Рузвельт працює тепер у своїм літнім домі в Гайд Парку, розглядаючи велике хвилю ухвал конгресу, що перейшли в останніх хвилинох весі.

За один день президент підписав 36 таких законів, а заветував сім, між ними дві ухвали про збільшення пенсій для ветеранів великої й еспанської війни. Пенсії заявився проти цих двох ухвал на тій основі, що прийняття їх дало би почин до дальших заходів збільшення ветеранських пенсій.

ОБЧИСЛЯЮТЬ ЖЕРТВИ ЗАЛІЗНИЧОЇ КАТАСТРОФИ.

МАЙЛС СІТІ (Монтана). — Докладні розсліди числа жертв залізничної катастрофи на ріці Монтані показує, що в катастрофі згинули 29 осіб. Двадцять з тих осіб не розпізнано. В румовищах розбитого поїзду ще знаходяться 12 недобутих тіл. Тіло одної особи знайдено 9 миль понижче місця катастрофи.

КРИВАВА БІЙКА КОЛО ФАБРИКИ.

НЮ ЙОРК. — Між страйкарками й страйколомами фабрики „Ігл Пенсил Ко.“ на 14-тій вулиці в Ню Йорку прийшло в понеділок до зав'язаної бійки. Страйкарки не хотіли пустити до фабрики „трояків“ зострижувачів й обкидали їх гнилими яйцями, камінням і патицями. Дві особи покалічено поважно. В бійку вмішалися 40 поліцаїв. Поліція арештувала 11 осіб.

КАМПАНІЯ ПРОТИ СУХІТ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС (Каліфорнія). — Рада директорів Краєвого Сухитничого Союзу виробила план 6-літньої федеральної й стейтської кампанії проти сухит. План має на цілі зовсім опанувати недугу. Повний кошт кампанії виносить 269 мільонів доларів.

ПРИЗНАННЯ ДЛЯ ЖІНКИ ЗА БОРІТЬБУ ПРОТИ СУХІТ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС (Каліфорнія). — Краєвий Сухитничий Союз надав цього року свою медаль за найбільші заслуги на полі боротьби проти сухит д-рові Флоренції Барбарі Сейберт з Пенсильванського Інституту, котра займалася розслідами сухитничих бактерій 13 літ і поробила важні відкриття для боротьби з цією недугою.

ПОСТУП ПРАЦІ КОЛО СВІТОВОЇ ВИСТАВИ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Виставова Корпорація почала вже називати вулиці на Світовій Площі. Рішили по-називати вулиці йменнями найстарішої містони Ню Йорку, в котрій вулиці не називаються числами, але йменами осіб, за різними публичними установами, тощо.

НЕБУВАЛА ДЕМОНСТРАЦІЯ МАЙНЕРІВ.

МАГАНОВА СІТІ (Па.). — Майнери з Мореї, Ню Бостону й Маганов Сіті зібралися тут у понеділок масово на рейках залізничній Редінг й задержали не-реїдждаючий особовий поїзд. Провідники демонстрації заявили, що демонстрація протестує проти того, що залізниця почала розбирати шини на одній віднозі цієї залізничної, що вела до вуглевої копальні Келі Рон. Цим розбиранням залізничної дада до пізнання, що вона вже не думає добувати вугля з цієї копальні. По 15 хвилинах демонстранти пустили поїзд у дальшу дорогу.

ПРОЦЕС ПРОТИ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЮНІІ.

ЛОНДОН (Кентокі). — На процесі проти вуглевих підприємств, обвинувачених за безправне здержування організації майнерів, покінчено переслухуванням доказових свідків прокуратури й почато переслухувати відводних свідків оборони.

ВЕСІЛЛЯ В РОДИНІ РУЗВЕЛТА.

Головні учасники весілля наймолодшого сина президента Рузвельта. На образку зліва направо: Пані Кларк, удова, мати молодого; молодий; президент і його дружина.

МОСКВА ЗАПЕРЕЧУЄ.

Українська старокраєва преса подає, що советське радіо з Москви заперечило, начеби большевики вбили бл. п. полк. Коновальця. До цього „Новий Час“ додає таке: „Цим запереченням, розуміється, ніхто не вірить“.

РОБІТНИЧИЙ ЗАКОН ДАСТ НЕБАГАТО КОРИСТИ.

Знавці робітничих умовин у краю кажуть, що новий закон про години праці й мінімальну зарплату принесе користь лише 200,000 робітників. Користь буде лежати передовсім у цьому, що їм скоротиться робочий тиждень.

ДАЛЬШІ СЛІДСТВА ЗА ШПИГУНСТВО.

Спеціальну велику лаву присяжних суддів при федеральному суді в Ню Йорку скликають на засідання в понеділок, щоб вести далі слідство в справі чужинських шпигунів у Злучених Державах.

КУРКА ЗАОПІКУВАЛАСЯ ПОРОСЯТАМИ.

На фермі Лоренса Боде, на березі Медвежого Озера коло Гранд Прері на Північній Канаді, є двоє поросят, які курка заопікувалася курка-квочка.

Недавно опоросилась льох заданого фермера. Мала вона 14 поросят. Двоє з них неба-ром здохло, а для двох поросят треба було знайти місце. Фермер примістив їх у жолобі і почав годувати їх молоком з фляшечки. У тім самім жолобі сиділа теж квочка. Хоча по-грітись, поросятка запхались під квочку, яка хоч эпачати здивована, цілком тому не протилася. Тепер поросятка вже бігають і квичать, коли не дістануть призначеної порції молока з фляшечки. Курка привидяється цікаво коли, їх годують фляшкою, а коли вони наїдаються, дає їм спеціальний голосовий знак і вони ховаються під неї, одно під праву, а друге під ліву крило, які курка широко розпростирає,

НОВЕ ВЕСІЛЛЯ В РОДИНІ РУЗВЕЛТА.

В Наганти, Масачусетс, відбувся шлюб Джана А. Рузвельта, наймолодшого сина президента Злучених Держав, з панною Анною Кларк. На шлюбі були чотири покоління Рузвельтів.

РУМУНСЬКИМ ГІМНАЗИСТАМ ЗАБОРОНИЛИ ГРАТИ В КОПАНОГО М'ЯЧА.

Румунське міністерство освіти заборонило учням середніх шкіл брати участь у мячевих грах та ходити на мячеві змагання. Міністерство мотивує заборону тим, що учні замислюють учитись, увесь час тільки грають у мяч або думають про мяч. Чи ця заборона спонукає учнів більше вчитись — можна сумніватись.

ВИВАТУВАНА ТЕЛЯТИНОЮ.

Від довгого часу функціонуючої комісії ветеринарного уряду у Львові підозрівали різничку Марію Ляховецьку, що має свій прилавок на Галицькому Майдані, що займається продажем мяса з покутного вирину. Аж недавно два функціонари звернули увагу, що згадана різничка, хоч з приладу до-сить суха, виїшла з дому незвичайно товста. У хвилині, коли вона сідала на візок, що мав відвезти її до базару на Галицькому Майдані, оба контролери приступили до неї й попросили до брами, де перешли в приміщенні постерункового особисту ревізію. Виявилось, що Ляховецька була дослібно виватувана телятиною, що походила з покутного вирину. М'ясо сконфіскували, а проти різнички поведи слідство.

СТРАТИВ ДЖЕРЕЛО УДЕРЖАННЯ І ПОВІСІВСЯ.

В Брустурі, повіт Косів, склалася така подія. Семен Тимофійчук, син Івана, 31-літній батько 4 дітей, з жури, що Петро Пантелюк, син Лукіна, Петропансько загарбав млин, одинокі джерело його удержання, повісився у млині.

НОВЕ ВИДАННЯ „ЕНЕІДИ“.

Харківське Державне Видавництво видало „Енеїду“ Котляревського у великому альбомному форматі з односторонніми й барвними ілюстраціями М. Г. Дерев'яни. Оправа книги зроблена з оригінальних плахт. Видано 3,000 примірників. Видання має характер люксового.

ЖІНКИ В ЖИТТІ НАПОЛЕОНА.

Грізний бог війни, що забиралася завоювати цілий світ, Наполеон, був у приватному житті не менш пристрасний, як на полі бою. Жінки грали в буйному житті цесаря велику роль, але лиш три з них — як виявляється з листів — кохав справді: Жозефіну, Марію-Луїзу та графиню Валевську. Найпристрасніше кохав ма-бузь таку Жозефіну. „Твій образ і вчорашній вечір вирвали спокій з мого серця. Вмираю, щоб бути ближче Тебе... Не люблю Тебе взагалі. Навпаки, ненавиджу Тебе. Ти ніколи не пишеш мені... Прагну якнайшвидше скопити Тебе в свої рамена, зацїлувати Тебе цілунками гарячими, як рівник“. Так і тому подобно звучать його листи до цієї жінки, що зуміла запанувати над його серцем. „Я кохаю її до шалу — і тільки її“ — оповідає в листах своїм оповідає.

Але й така пристрасна любов має свій кінець. Потім прийшла пані Валевська і Наполеон міг не тільки визволитись з її впливу Жозефіни, але й до деякої міри примістити на ній за свої колишні страждання закоханого.

МЕДВЕДИЦЯ МАЄ П'ЯТЕРНЯТА.

Робітники в Кенорі, Онт., що працювали при закладанні електричних дротів до повітряного порту Мармач, мали нагоду бачити медведицю, що вела з собою п'ятеро медведят. Медведиця перейшла попри працюючих робітників з своїми медведятами, не звертаючи на людей найменшої уваги.

НЕ ЧИСТКА, А ТАКИ РОЗГРОМ КОМПАРТІЇ В УКРАЇНІ

МОСКВА. — Урядова „Правда“ не подає повних імен високо поставлених осіб, що їх тепер усувають з урядових становищ в Україні, але з того, що пишеться, видно, що Совети переводять загальну чистку дуже жорсткою й основною. Це пізнати і по тім, що пошвидко скінчилися вибори до Політбюро України, куди ввійшли цілком нові особи. Не ввійшли навіть такі старі й визначні большевики як Григорій Петровський і Станіслав Косьор.

Новий закид Москви.

Нову чистку в Україні переводить Михайло Бурмистенко, висланий для цієї цілі з Москви. Йому наказано прочистити тих усіх, що переводили давні чистки. А, як відомо, за останні 25 років викинуто з комуністичної партії в Україні 27,500 партійців, а вся партія має там усього 120,000 членів. Москва закидає попереднім чистильникам, що вони жорстко переводили чистку на те, щоб викликати серед населення негодування супроти Москви і комунізму, як також придбати серед покритих симпатиків для боротьби з советським режимом.

Новий склад політбюро.

Новими членами політбюро стали тепер такі особи: Микита Хрущев, предсідник; Михайло Бурмистенко, заступник; Семен Тимошенко, Олександр Успенський, Олексан Шербоженко і Даман Корнеченков, члени. Їх черговим завданням, як пише „Правда“, буде те, щоб піднести цілком здеморалізовану комуністичну партію в Україні.

„ВИКУРЮЮТЬ“ ВОРОГІВ ІЗ СОВЕТСЬКОЇ АРМІЇ.

МОСКВА. — Американська пресова агенція подає за часописом „Червона Звезда“, що вже ведеться генеральна „політична“ чистка серед советської армії. Часопис згадує за самотубство маршала Гамарніка зперед року, а тепер подає, що вже нема в армії й його „вихованців“, бо ген. Фельдман уже розстрілений, а що сталося з ген. Буліном, покищо не відомо, але одно певне, що він „зліквідований“. Теперішню чистку переводить політичний комісар Лев Мехліс. Заповідають, що будуть виметені ті всі, що досі не перевели „большевизації“ армії. В армії ще багато ворогів і вони „ще не викурені“, як казав один з бесідників на нарадах партійних робітників народного комісаріату оборони.

ДАЛІ ВЕДЕТЬСЯ СЛІДСТВО.

РОТЕРДАМ (Голяндія). — Голяндська преса далі пише про вбивство полк. Евгена Коновальця і подає щораз більше подробиць. Поліція вже знає, що вбивник мав спільників та що він телефонував перед самою зустріччю з полк. Коновальцем до Берліну. Далі, коли поліція подала часописам фотографічні знімки з Валуа, зголосився до неї корабельний робітник з пристані Зандам і заявив, що бачив по замаху в човні чоловіка, що був цілком подібний до того, якого фотографія відбила в часописах, який підпливав до советського корабля „Куйбишев“. А продавець тютюну зізнав, що той самий чоловік, що плив човном, купував у нього цигарет-ки і був дуже подібний до того Валуа, якого фотографія помістили газети. Зізнавав на поліції ще один моряк і подав, що він бачив на советським кораблі „Куйбишев“ чоловіка, що був подібний до Валуа.

ІНТЕРВ'Ю З ФАНТАЗУЮЧИМ ПОЛЬСЬКИМ „ЗНАВЦЕМ“.

ЛЬВІВ. — „Новий Час“ (ч. 122) подає дещо з розмови, яку мав вилеский часопис „Слово“ з Г. Сухеником-Сухецьким, що був довгий час „знавцем“ українських справ у польським міністерстві внутрішніх справ. З того інтерв'ю видно, що той „знавець“ визнається у своїй „спеціальності“ дуже слабо. Він подав між іншим, що стрічався з полк. Коновальцем два рази поза межами Польщі, але змісту розмови покищо не може подати до загального відома. Полк. Коновальця схаактеризував він так: „То був тип з великим спиртом та організаційним хистом. З величкими амбіціями, не лезав до політики, але на будні ввійде“. А коли його запитали, хто на його думку, буде наслідником Коновальця, то відповів так: „На це питання відповісти доволі важко. Якби Коновальця були одиниці такого закрою, як Грибівський-Урбан, Ярослав Барановський (той, що зміг у Роттердамі), Роман Сушко й багато інших з меншим значінням. Я знав одного, але він уже не живе. Літа, в'язниця й імміграція роблять своє. Найправдоподібніше наслідником не буде треба, бо загальною конвенцією, не тільки смертю Коновальця мусить бути упадок організації того типу, яким була О.У.Н.“

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. "Свободи": BERGEN 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERGEN 4-1016. 4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЖИРАЮТЬ САМІ СЕБЕ

Коли вже такий американський кореспондент, як Гаролд Дені, пише з Москви, покликуючись між іншим і на советські урядові газети, що вже є і далі буде велика й гостра „чистка“ в Україні, то, очевидно, йде тут про щось особливе. І на те хочемо звернути увагу.

Самі „чистки“ не є нічим особливим для українців. Вони не є ніякою особливою карою. Бо Совети український нарід не „чистили“, але таки вимордовували мільйонами голодом, виселенням на каналі чи які там примусові роботи і т. п. „Чистки“ відносяться в першу чергу до тих, що були чи є при урядовій жолобі. А тепер головню до партійців, у членів комуністичної партії в Україні. А, як відомо, у тій партії число справжніх українців було завжди дуже мале. А в останніх роках партію таки здорово вичистили з українського елементу. І тому є в ній повно москалів, жидів і ще там кого, а українців дуже мало. Є в ній такі, яких руками Москва переводила попередні чистки, за яких намовою переправджувало попередні розстріли, арешти, заслання тих давніх партійців, що виявили себе згідно з доносом теперішніх партійців, замало лояльними до Сталіна й Москви. А ось тепер карає Москва отих, що доносили на тих, яких уже вона розстріляла чи інакше покарала.

Нова чистка йде вже під командою справжнього москвина — Хрущева. Досі так бувало, що чистки і боротьбу з українськими націоналістичними елементами переводили назагал такі особи, що походили з України, що в ній родились і виховались. Та видно, що й ті москалі, поляки чи жиди, що вирости в Україні й почували себе москалями, хоч стояли за Москву і в її інтереси працювали, таки не годні доводити червоній Москві. Видно, що й вони попадають у конфлікт, хоч з душі й переконання бажали жити з нею у найбільшій згоді. З того виходить, що Москва веде таку безоглядну й нерозумну політику супроти України, що й ті посилаки, що є її найвірнішими слугами, а зв'язані сак так з Україною, не годні ниніти України у таких розмірах, як цього вимагає Москва. Видно, що навіть при їх найбільших зусиллях їм не можливо в Україні виконати те, що їм наказує Москва. І ось тут є та причина, що провалюються одні за одними наставники Москви в Україні. Саме тому провалився навіть такий Постишев, що добився за свою службу Москві почесної назви „Сталіна України“.

Остання чистка казує наглядно, що Москва не може дати собі ради з Україною. Вона таки не може її опанувати. Вона не може здушити українського націоналістичного духа, що змагає до відірвання України і створення з неї самостійної української держави. У тій розпущі душить вона тепер і своїх найвірніших слуг за те, що досі не впоралися з Україною. А вони не впоралися, бо не могли!

НОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

Ні для кого не є тайною відношення польської громадянської думки до повстання незалежної, хочби лише наддніпрянської, України. Націонал-демократія є проти такої України, проти всякої. Але інша польська преса, наприклад соціалістична і так зв. сайцізна (з табору пілсудчиків), беззастановно пише, що вона була б рада, колиб над Дніпром повстала незалежна українська держава. Очевидно, що ці запевнення нещирі. Очевидно, що, вимовляючи „самостійна наддніпрянська Україна“, ця преса зовсім не думає про дійсну самостійність, лише про „федерацію“, яка теж є замаскованою інкорпорацією. Але бодай на словах ця преса вважала за потрібнеголосити гасло самостійної України, протиставляючи його в зовнішній політиці гаслу єдиної неподільної Росії. Аж нагло до наставлення і санацийної преси радикально змінилося.

Останні події, розгін німецької експансії, порушення меншинних питань в Європі і т. п., перелякали цю пресу не на жарт. А при цим переляку вистарчила дрібниця, щоб остаточно вивести цю пресу з рівноваги і щоб вилізало шило з мішка...

Висунуло УНДО своє гасло автономії, і ось це гасло поділяло, мов-та чергова хустка на бика, на санацийну пресу. Серед уніфікованих кіругів (які ще бачать у санацийній пресі приятелів) уважають трійцю — Бохеньського („Політика“), Бончковського („Бюлетень Польсько-український“ і „Мисль Польська“) і гр. Лосія (що між іншим є співробітником назарувівської Нової Зорі) — за великих приятелів нашого народу. Всі вони бодай цілий час борються з націонал-демократією (Дмовські і тов.) і доказують, що повинна існувати над Дніпром незалежна (в їх сенсі) Україна. І ось ця ідія дістала нагло в лоб. Виведений з рівноваги цілий редакційний „зеспул“ „Політики“ в окремій статті гостро накинута на українців за висунення гасла автономії. Мало того: заявив, що це гасло можливо булоб лянсувати аж тоді, колиб Велика Україна... „сфедерувалася“ з Польщею. А поки того нема (і мабуть ніколи не буде — сумно

заявляє газета), то гасло автономії Галичини це просто „провокація“, на яку польська сторона повинна, на думку „Політики“, відповісти тісним союзом з Румунією і Чехією, щоб спільними силами приборкати українців. Спеціально радить часопис натиснути на чеську республіку, щоб би при плянованій її політичній реорганізації закарпатські українці не дістали ніякої автономії, або щоб, найліпше, вони дісталися наново під панування мадярів.

Але і це, ще не все! Правда, газета виразно того не говорить, але за цими милими порадами і побажаннями проглядає що інше: проглядає цілковиту зміну фронту санацийної преси в її зовнішній українській політиці. Бо коли пропонується простягти Чехії і Румунії руку, щоб спільними силами тримати українців, то чомуб не простягнути руки і четвертому контрагенту, Мо-

скарці, щоб тримати ту Україну в шорках? І цей зворот насправду наступає в громадянській думці Польщі. Гасло „самостійної“ України вона висунула вже дешифровано в укр. пресі як маску для прилучення України до Польщі. Отже ніхто на те гасло не лакомиться. З другого боку, українське питання і на заході не дається усунути як питання міжнародне. Ось та ситуація, яка наумила санацийну пресу, покищо лише „Політику“, відступити від засади „проти Росії за „самостійну“ Україну“ і повернутися до іншого клича, що був досі в монополюванні посідання націонал-демократії: порозумітися з Чехією, з Румунією і з Росією проти українців.

Ось ті перспективи, які відкриває нам проурядова польська преса. Ось той шлях, на який вступає її політична думка. „Політика“ і її стаття — це „перша ластівка“ нового сезону... Ми вдячні їй. Скінчиться баламутство: і бодай знатимуть, як стоїть справа, ті з нас, що все це даються ловити на різні польські вудки.

Спір про шляхи революції в Росії йде віддавна. Хоч монархія Романових, як здавалося, стояла непохитно, мов скала серед морських хвиль, то допитливі люди бачили слабі місця царської влади. Це було невдоволення селянських мас з панування шляхти. Французький письменник Де Местр, що був у Росії на початку 19. віку, писав, що серед російської людності може з'явитися новий „Пугачов з університетською освітою“, який переверне царську владу (Пугачев — це був провідник селянського повстання проти цариці Катерини II. р. 1773—74). Чим далішов час, тим частіше вибухали селянські повстання в Росії і тим більше людей із шляхти та з міщанства прилучалося до цих революційних рухів. 1825 р. вибухло повстання так званих декабристів, на чолі з визначними старшинами царської армії. За царя Миколи I. (1825—55) не було майже року, щоб не сталися селянські розрухи, і проти селян царський уряд мусів посилати військ

МАРКСИЗМ, ЛЕНІНІЗМ, СТАЛІНІЗМ

в гарматах. Ці криваві події навели царя Олександра II. (1856—1881) на думку, що „треба дати народові волю згори, щоб він не взяв її власними руками знизу“. 1861 р. скасовано в Росії панщину. Але селянство не дістало стільки землі, скільки було треба. За землю селяни мусили добре заплатити панам. І після скасування панщини селян залишено під „опікою“ панів. Наслідком того невдоволення в селянських масах царської держави не зникло. Революційні настрої серед інтелігенції зростали під впливом нових ідей, занесених з культурних країн західної Європи. А в західній Європі зростав соціалістичний рух. Соціалісти вважали, що робітники мусять зробити революцію, взяти владу в свої руки і зробити капіталістичні підприємства (фабрики, копальні і т. д.) маєтком суспільства. Був спір про те, як ту суспільну (соціальну) революцію зробити. Французький соціаліст Блянк писав і доказував, що для успіху соціалістичної революції

треба лише доброї, хоч і невеликої, революційної організації та відваги. Коли буде така організація, то, думав Блянк, соціалізм можна негайно завести в кожній країні. Ці самі думки проповідував в Європі російський революціонер Бакунін. Бакунін писав, що також царська Росія готова до соціалістичної революції, бо там, хоч не було промислового робітництва, зате є мільйони селян, які „з природи“ мають нахил до соціалізму. Проти цих думок найгостріше виступили німецькі соціалісти Маркс та Енгельс. Маркс доказував, що соціалізм може перемогти лише на основі розвинутого капіталістичного господарства: адже тільки при високім розвитку капіталізму виростає численна й організована класа промислових робітників, які можуть змінити капіталізм на соціалізм. Маркс доводив, що в Росії революціонери повинні в першу чергу боротися за політичну свободу, за повалення царської влади, бо лише після цього може зорганізуватися робітничка класа. Проти так званих „народників“, які казали ще 60 літ тому, що селянство в царській Росії готове до соціалізму, дуже завзято боровся й Мих. Драгоманів. Критика Маркса і Драгоманова привела велику частину російської революційної інтелігенції до того, що дійсно треба наперед зорганізувати робітників у політичні партії та в професійні союзи, а вже тоді буде видно, що робити далі.

1898 року була утворена російська соціал-демократична партія, яка прилучилася до думки Маркса, що Росія не дозріла до соціалізму. До цієї партії належав також молодий правник — адвокат Ульянов-Ленін. Він протиставив поглядам соціалістів-народників, які казали, що можна завести соціалізм у Росії при допомозі селянства. Ленін хотів, щоб соціал-демократична партія спиралася на пролетаріат. Але він бачив, що також російське робітництво мало культурне і неорганізоване. Поки цей пролетаріат досере до соціалізму, — скільки часу пройде? А так кортить зробити соціалістичну революцію! Тому Ленін почав творити замість широкої політичної партії вузьку організацію „професійних революціонерів“. Ще 1903 року Ленін дійшов до думки, що організація професійних революціонерів мусить готуватися

до того, щоб захопити владу в Росії в свої руки. Писав він про „владу робітників і селян“, але думав лише про диктатуру своєї невеликої групи „професійних революціонерів“. Сам Ленін не вірив у можливість успіху соціалістичної революції в некультурній Росії. Але він думав, що російська революція буде початком соціалістичної революції в країнах західної Європи. Німецькі, французькі й інші робітники мали би потім навчати росіян, як треба творити соціалізм.

Ці мрії Леніна розминулися з правдою. В Європі соціалістична революція не настала, хоч як силкувався уряд Леніна після 1917 року ту революцію „викликати“. Але це не злякало Леніна. Він писав, що його партія може й надалі панувати в Росії. Коли царською Росією правило 100 тисяч шляхотських родин, то чомуб не могли правити цією державою 400 тисяч робітничких родин? — писав свого часу Ленін. А проте в глибині душі Ленін усе не мав спокою і аж до самої смерті вірив, що та вимріяна „світова революція“ прийде і врятує також Росію. Він тільки думав, що світова революція запізнилася; а щоб спокійно дочекатися цього свята, завіз від 1921 року „нову господарську політику“, дав вільність селянству, господарити на землі і малому капіталові в містах. Великі підприємства — фабрики, копальні, закордонну торгівлю Ленін залишив у руках советської держави. Цю систему господарства Ленін правильно називав державним капіталізмом.

За „новою господарською політикою“ виявилось, що селяни і міщани багатіли і не давали себе „доїти“ комуністичним диктаторам. Цей спротив здавався для большевицької влади таким небезпечним, що наступники Леніна виробили план — коштам селянства збудувати індустрію в Росії. „Знищити глитаїв (заможних селян), як класу!“ — це було нове гасло Сталіна. Яка мета? Сталін пішов далі за Леніна. Ленін не вірив у можливість соціалізму в Росії. Але Сталін вирішив, що можна „будувати соціалізм“ і в убогій, некультурній советській державі. Сказав — і зробив. Селян позбавив у колективні господарства, почав коштам голодних людей будувати величезні фабрики і т. д. Це Сталін називав „соціалізмом в одній країні“. Сталін називав себе учеником Маркса. Але його діяльність і Ленінова наука, як ми бачили, дуже далеко стоять від думок Маркса. Зате „ленінізм і сталінізм“ має коріння в самій Росії, в ідеях „народників“ (Бакунін, Ткачова, Нечаєва), які казали, що Росія готова до соціалізму саме тому, що вона некультурна. Це іншими словами повторює Сталін, коли каже, що Росія „дожеле і перереже“ Європу й Америку...

Звісно, з такою політикою виходить, що замість держави робітників і селян виростає деспотія невеликої групи владоловців. Не соціалізм, а панщина. Не свобода, а тиранія.

Рецепта.
— Пане Пякевич, я забронював вам пити пиво, а ви знову заточуєтеся.
— Так, пане докторе, але ви доручили мені теж багато руху.

МІЛВІЛ, БРІДЖТОН, ВІЛІЯМСТАВН, ВУДБАЙН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ В СПРАВІ У. Н. СОЮЗУ

ВІБУДУТЬСЯ В НЕДІЛЮ, 26. ЧЕРВНЯ (JUNE) 1938.

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНОМ ДОМІ, CARMEL ROAD, MILLVILLE, N. J.

На зборах говоритимуть місцеві бесідники в українській і американській мові. Головний реферат про У. Н. Союз виголосить головний рефератор Дмитро Галичак.

Шановні Союзівці і не-Союзівці! Просимо Вас до численної участі у цих зборах. Ви самі знаєте, що ми лішилися позали від інших громад щодо приєднання нових членів до У. Н. Союзу. Ми не допустимо, щоб наша молодь пропадала по чужих організаціях. Ми хочемо бачити всю нашу молодь на цих зборах. Тож всі як один на збори дня 26. червня.

О. Луговий.

Автор застерігає за собою всі права.

ЗА УКРАЇНУ

(ВІРА БАБЕНКО)

Повість із часів революції і повстанської війни у Великій Україні. (В двох частинах).

Частина перша

— Що ж я тому пораду? — здвигнув той на ходу плечима.

— Як же не поради? Ви чейже командуете цими воєнками. Коли не поради те, то хтож поради? — запитав один з товаришів старости.

Поручник розвів руками. — Теперішньому воєводу ніхто не є авторитетом. Хоч нібито я і командую ними, та найменшої відповідальності за їх учинки на себе не беру. Наказів моїх вони не виконують; ось мушу сам навіть кої випирати. Радьте собі самі. Я тільки радий був би, колиб хтось їх добре провчив! — говорив, уже доходячи до возів.

— Порадити то ми можемо! — здержані вимовив другий селянин. — Але ми хотіли поладити по доброму.

— То чогож ви хочете? — почав уже іритуватися поручник.

— Хочемо, щоб ваші воєнки звернули все покрадене, інакше...

— Почувши останні слова, воєнки обурено стали викрикувати:

— Що?... Ви смієте називати салдатів злодіями?... Ах,

ви, чортові мазики! Ми знати нічого не знаємо!... Наклепи на нас наводите... Кого зловлено при крадіжці? — говорив! — А в голосі звучала погроза і певність безкарності. Швидко стали злізати з возів і з затисненими кулаками обступили селян і поручника. Гармидер зміцнів.

Але староста не страив відваги, опинившись в колі розлюченої салдати. Спокійно, але твердо, заявив зібраному натовпові:

— Ось що, воєнки. При крадіжці, правда, вас нікого не зловлено, але коли не було вас у селі, то не було і крадіжів. Цей нощі обкрадено вісім родин. Хто це зробив по вашому?

— А ми звідки знаємо? — загуділи з натовпу. — Треба було стерегти!...

— Я бачу по вас, що це ваша робота. Або ви добровільно віддасте все забране, або ми переведемо труп по ваших возах. Попереджу, що з селян ви не вийдете. Нам уже не перший раз приймати воєнків і ми приготувалися!

Натовп заворушився, мов стрілецький шершень.

— Ох, так? Ти нам погро-

жуєш?... Товариші! Взяти його в лабети! Диктуйте нам тут хахол замурований! Давайте його сюди! Покажемо йому, як салдата ображати! — викрикували з натовпу, напіраючи на передніх. Простягаючи вже руки, щоб схопити селян. Ті відскочили.

— Ви попереджені, що з селян не вийдете! Даю вам десять хвилин подумати! — голосно крикнув староста, відходячи.

У відповідь полетіли лайки, смішки, махні російські нашіки та прокляти. Поручник мовчки примостився на своєму возі і скомандував рушати. Присів до нього і вчорашній хорунжий. Цявляючи батоги, скрип коліс і обоз рушив. Устакані, застрашені погрозою старости, дехто з воєнків добував зпід річей кріс. Інші насміхалися над їхнім богузством.

— Ти що, вінтовку добуваєш? Ворони стрілятимеш по дорозі?... Чи може цього хала чистарився? Не бієш! Вони нас не посміють зачепити! Побояться!

І кріси знову запихано під річи на відпочинок. З хат ніхто не показувався і обоз довго гадюкою безпечно витягнувся вулицею. На передніх возах затягнули якусь соромицьку пісню, вже на виїзді з села.

Та в цей мент за хат, за хлівів, з городів на москалів посилалися стріли. Москалі швидко позіскакували з возів. Кожний хопив кріса в обороні від укріттого ворога, та стріляти не було в кого. Пустивши по кілька стрілу у вікна хат, воєнки по-

схоплювалися знову на вози, викрикуючи гнати коней що силі. Візники і без принуки не дармували. Піднялася страшна замішанина. Задні вози наїздили на передні, старалися як можна скоріше вирватися з села з його небезпечними мешканцями; чіпляли осями, збивалися по три і по чотири в ряд. Поміж возами з галасом і проклинами звивалися воєнки, коні плунали в посторонках, немилосердно цвяхами перестрашеними візниками ставали дуба і падали. А заду підганяли стріли. Кому з передніх удалося вискочити з села, той гнав насліпо по дорозі, поки не перевертався з возом у свіжо викопаному через дорогу рівчаку.

По передніх десь з укріттого голосно затакав скоростріл, ще більше страхаючи і так вже наполоханих москалів. Тоді, зіставивши коні і вози на приволяще, падали і, рахуючи, перебігали назад до села. Ранених ні людей ні коней не було; очевидно, селяни стріляли лиш на пострах. Стріли устали. Воєнки збилися вкупі під захист возів. Зчинилася сварка між ними самими.

— Радив вам не чіпати чужого добра — вмишався у суперечку поручник. — Не хотіли слухати і маєте! Не скрізь можна кривдити селян безкарно!

— То щож робити? — безрадно питалися похнюплені москалі.

— Зараз віддати все забране! — наказав поручник. Воєнки миттю кинулися до возів і позносили цілу купу краденого добра.

— А тепер — нетерплячим запереченням голосом розпоряджувався далі „поручник“ — вислати одного з повідомлення, що звертає все забране.

— Ого! — загуділи з гурта. — Щоб хахли вибили! Ідть самі, пане поручнику. Ви вже якось подогодите...

— Ех, ви... боягузи! — наче каменем кинув поручник згрідливе слово. — Хібаж я був вашим спільником? Та... добре! Я піду!

Збрався вже відходити, та в цей мент із сусіднього подвір'я почувся чийсь насмішливий голос:

— Ну, що?... Піддається?

— Звертаємо все забране! — закрякали москалі.

— Цього мало... Нам звернете, а в інших селах знов будете грабувати. Мусите злати зброю і ввесь обоз з кінями! З річей кожний візьме стільки, скільки може нести в мішку.

— Бач, чого забагли? А не дідете! — зірвалось обурення.

— Ми спалимо село! — виривався хорунжий.

— Попробуйте! — відповів той же насмішливий голос.

— Ребета! Підпалюй хати! — знов закрячав хорунжий.

— Дурні! Що робите? — застановив їх поручник. — Чи хочете, щоб ні один з вас не вийшов звідси живим?

Воєнки стали розбігатися, було до хат, деякі черкали, сиріники, щоб кинути у солом'яні стріхи, та не так слова поручника, як поновні стріли з усіх сторін охолодили їх.

— Піддавайтесь! — неслось

3 ДНЯ

"ЧИСТКА" В "НОВИМ РОЗДІЛІ".

Американські газети зі всіх сторін доносять, що в сенаторських виборах, які відбуваються цього року, уряд старастається вплинути на вибір таких сенаторів, які є на сто відсотків за політику "нового розділу". В тому відношенні уряд є безоглядний і поборює навіть таких демократичних кандидатів, які в багатьох справах погоджувалися і погоджуються з урядом. Правда, не все урядові вдається таку "чистку" перевести, та всетаки уряд бодай пробує своє досягнути.

Слідкуючи за тою політикою, уряд впливав на вибори у Флориді, Орегоні, Айові, Кентокі й інших стеяхта.

ЧОМУ?

Вирінає питання, чому уряд став нагло такий нетерпимий і нетолерантний та завазято поборює таких сенаторів, що лиш у дечому не погоджуються з урядом, а назагал його навіть піддержують. Цеж противиться "Американському демократичному духу", а навіть філософічній науці політиків "нового розділу", які часто накликають до терпимости чужих гадок, чужих переконань.

Політики "нового розділу" стали такими нетерпимими і нетолерантними тому, що такі вони мусять бути. Це дуж часу, така пора тепер настала і, "нетерпимими" в політиці мусять ставати навіть ті, що в своїм серці може й ненавидять диктатури, неприйнятності, нетерпимости.

КОЛИ МОЖНА БУТИ ТЕРПИМИМ?

Терпимість у житті має свої межі. Ті межі є також у політиці. Або що таке "політична платформа", "політична програма"? Це ніщо інше, тільки якийсь план, за яким дана політична партія, чи якийсь політичний рух, старається перестроювати, реформувати, провадити суспільне організоване життя.

Цей політичний план можна вповні порівняти до плану будови якогось будинку. Як довго інженіри ще не мають виробленого плану, вони можуть сперечатися, дискутувати, висказувати свої думки. Вони можуть бути вповні "толерантні" і терпимі, навіть у добродушний спосіб можуть собі признавати взаємну рацію. А голова тих інженірів, наскільки вони його мали на тих нарадах, міг би навіть компромісово закінчити наради такою промовою:

"Панове, я вислухав уважно всі ваші думки і прийшов до переконання, що фактично ви всі по часті маєте рацію. Кожен з вас вніс щось корисне до дискусії, піддав розумні гадки, а також виявив ліх сторони в планах інших осіб. Та всетаки я прошу вас не гарячитися. Будьте терпимі до поглядів інших осіб, бо, як я сказав, всі особи по часті мають рацію".

КОЛИ ТЕРПИМІСТЬ КІНЧИТЬСЯ?

Як довго ті інженіри тільки радять, то така терпимість вповні зрозуміла, можлива, а навіть потрібна. Але ті наради мусять остаточно закінчитися якимсь вислідом. Бож не можна, щоб інженіри тільки балакали собі про плани будови, а тих планів не виробляли.

Ось тут "терпимість" і, "відмінність, гадки" кінчаться. Один інженірів мусить поступитися у своїх поглядах іншому, щоб зробити один-єдиний план будови. Бо колиб кожний інженірів хотів далі захо-

вати свою власну думку, свій власний індивідуальний погляд, то він не поступивсяб іншому інженірові, а зачав би виробляти свій власний план будови. А що вишлоб, якби всі вони зійшлися з своїми планами на площу будови і хотіли кожний за своїм планом будувати дім? Один хотів би затягати підмурівки сто стін довгі, а другий — сто двадцять. Третій хотів би будувати подовгастий дім, а четвертий — квадратний. Чи вишлоб з такої "будови" і з такої "терпимости" щонебудь корисне?

ТЕ САМЕ З ПОЛІТИКОЮ.

Точнісінько те саме діється з політичними планами. Коли політичні плани ще в стадії дискусії і говорять про них так собі, щоб захопити виборців, чи просто щоб молотити язиками, то "терпимість", "вирозумілість", "пошанування чужої думки" є вповні можливі. Але коли якийсь план уже в будові, то такі тяжко погодитися з поглядом іншого політика, що має іншу думку про цю справу. Інша думка в цьому останньому випадку є нічим іншим, тільки спиненням роботи.

Не йде тут про те, чи політика "нового розділу" є вповні правильна, чи ні. Навпаки, можна замітити, що вона має чимало промахів. Не треба навіть обурюватися на тих політиків, які стоять в опозиції до тої політики. Та, з другого боку, нема що лютитися на президента Рузвельта, коли він хоче дібрати таких людей, що вповні йому послушні. Бо лиш при допоміж таких людей він може переставити свої плани в життя. Чи хоче він цього, чи ні, він мусить забути про "терпимість" і мусить переводити "чистку" з тих елементів, що стоять йому на перешкоді його політики.

Те саме діється і з іншими суспільними устроями, включаючи і більшовицький. Ріжнися тільки в формі переведення "чистки". Американ-

ський уряд апелює до сумління виборців, стаючись їх річечними аргументами переконати про потребу зміни. А Стадлін переконує тим, що тихцем своїх противників вистрілює, а потім робить над ними суд і доказує їх "вину".

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

БЕЛВИЛ, Н. ДЖ.
Загальна жалоба.

Смерть полк. Євгена Коновальця наповнила кожного чесного і розумного українця жалем. Нема ні одного чесного українця, який не склонив би голови перед цю новою жертвою, що лягла за нашу державницьку ідею. А саме цю ідею впродовж п'ятнадцятих літ заступав полк. Е. Коновалець, будучи пострахом для всіх займанців українських земель.

Були серед нас виродки, які не хотіли оцінити праці того великого чоловіка, що його видав український нарід. Зате вороги самі доказали своїм жорстоким учинком, кого вони найбільше боялися. З незорганізованими масами дадуть собі раду всякі Сталіни, Смігли, Каролі чи Бенеші. Але коли зорганізованим народом провадять розумні провідники, то такого народу бояться займанці. Тому вороги стараються в першій мірі обезголовити даний нарід.

Це стара історія. Ми, українці, не є перші, ні останні, що кладуть найцінніші жертви за волю свого народу. Наші голови похилилися перед утратою голови Проводу ОУН. Наші серця заболіли, наші душі переболіли сотки літ. А проте наш нарід жие далі і його не знищено. Неоднораз розбивав до нашого мурі. Татари, турки — пропали. Ляхи раз утратили свою державу. Згинув один московський цар. Прийде черга і на другогого. Бо коли один шур гри-

зе другого, то знає, що упадок їх царства недалекий.

Ми, українці, стеїту Нью Джерзі, стоїмо перед днем націоналістичного здвигу, котрий відбудеться 26 червня ц. р. в Сінгерс Парку, Спрінгфілд, Н. Дж. Наша програма того дня можливо буде відмінна від попередніх наших здвигів. Настав для нас час, що не гуляти нам треба, але показати нашим ворогам, що за смертю полк. Коновальця ми не попадаємо в зневіру, але стоїмо на дорозі, яку визначив він. Ми повинні пострамитися про те, що були зібрані більші збірки на бойовий фонд.

Тому, що день 26 червня ще входить у час жалоби по бл. п. полк. Е. Коновальцеві, окружна управа стеїту Нью Джерзі офіційно (головно у веселій частині цього здвигу) участі брати не буде і просить усіх членів ОДВУ стриматися від танців і інших веселих забав.

Всі члени повинні того дня взяти участь при продажі й обслузі публіки і тим спричинитися до збільшення фондів на бойову акцію.

За езекутиву окружної управи ОДВУ стеїту Нью Джерзі: М. Припхан, голова; Т. Рудий, секретар.

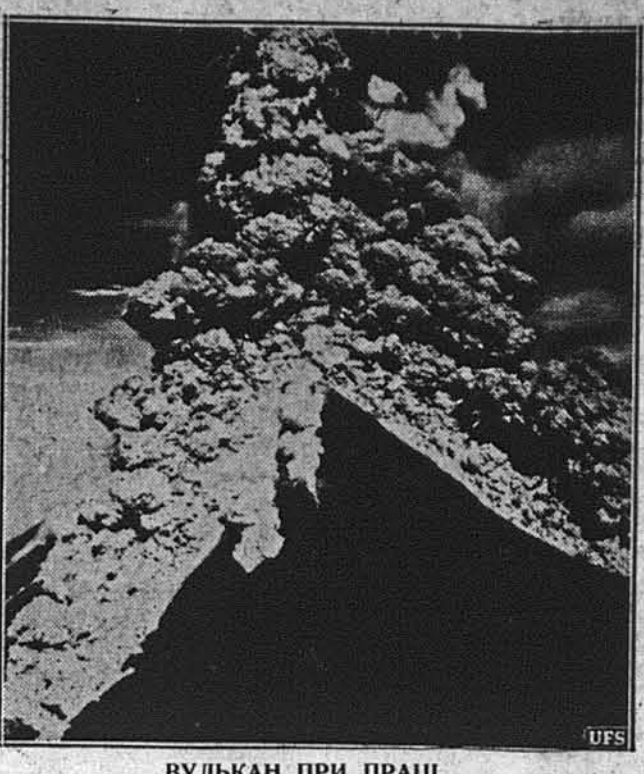
НЮАРК, Н. ДЖ.

Діяльність наших організацій.

В останніх кількох місяцях активні організації в стеїті Нью Джерзі проявляли з добрими успіхами свою діяльність. Українська національна стеїтова організація мала в Елізабеті 22 травня свій бенкет, котрий приніс велику моральну користь. До обіду залиш поперх дві сотки гостей з ріжних місцевостей, а саме з Джерзі Сіті, Ньюарку, Елізабету, Пассейку, Перт Амбою, Нью Йорку й інших. Голова стеїтової організації, В. Буката, попросив п. Р. Слободяна, на тостмайстра, який перевів цей бенкет в дуже гарно настрою. Промовляли на тім бенкеті ріжні визначні українські громадяни, а також чужі бесідники, серед них кілька адвокатів, місцевий суддя, заступник посадика. Зо своїх Перт Амбою, О. Дяків з Пассейку, головний предсідник У. Н. Союзу М. Мурашко, представники центральної управи ОДВУ з Нью Йорку й інші.

Другою з черги активною організацією, що проявляє громадську роботу, є Центральна Рада в Ньюарку. Коли прийшла болюча вістка про смерть полк. Е. Коновальця, Рада на своїх зборах рішила влаштувати 12 червня ц. р. жалібну академію. Хоч не було багато часу до підготовки, то всетаки зроблено все, щоб як слід повідомити про те ньюаркських українців. Колиж наступив час академії, пустився зливний дощ. А наша публіка, що то на словах удає дуже відважну, налякалась дощу і на академію явилась у дуже малому числі. Цікаво знати, як би то наша публіка поведилася, колиб мусіла наразити свою шкіру на ворожі кулі, а не лиш на краплі дощу... Всетаки серед прийнятих можна було подибати наших сивоволосих духовних отців, членів ОДВУ, УЧХ. Одначе тяжко було здібати тих "крикунів", що то на словах усе удають великих патріотів.

Свято відбулось у повному порядку. Голова Центральної Ради, п. Ковальчук, відкрив свято короткою промовою і закликав присутніх повстанням з місць віддати в мовчанні пошану погибому в трагічний спосіб вождю українських націоналістів Е. Ляховичу виголосив щирі і зворушливу промову. П. Пасічник віддеклямував вірш у честь полк. Е.

ВУЛЬКАН ПРИ ПРАЦІ.

Великі хмари диму й пари здіймаються з лави, що вибухає з отвору вулькану Майон, коло 200 миль на південний схід від Манілі, на Філіппінських островах. З вулькану добувається сильний гуркіт. Вулкан уважали вже довгий час неактивним і його "діяльність" викликає сильне здивування.

Конновальця. Пастор Куман виголосив також промову в честь Великого Українця. Свято закінчено піснями "Ви жертвою" і "Ще не вмерла".

Тепер українська суспільність у стеїті Нью Джерзі приготувалась до влаштування на 26 червня "третього українського націоналістичного здвигу", що відбудеться в парку Сінгера, в Спрінгфілд, Н. Дж. Можна сподіватися, що той здвиг випаде цілком успішно.

Т. Рудий.

БОСТОН, МАСС.

Помянули.

Бостонська українська громада глибоко відчула смерть полк. Е. Коновальця. Крім червоних усі висказують жалю. З полк. Коновальцем були ми у звязку ще від 1922 року, а то через підписаного. Як тільки ми одержали телеграму, що московська більшовицька рука вбила провідника українського націоналістичного руху, скликано негайно наради, які відбулися 2. червня. На них обговорено ріжні плани щодо скріплення націоналістичної роботи. І рішено мати панахиду. Відбулася вона 6. червня в укр. прав. церкві. Зготовлено могили з безровним хрестом. І сплетено ві-

наймити. Але саме дух полк. Коновальця взиває нас до пімсти, до того, щоб ми вже раз вичистили наші ряди з червоних агентів. І ми того доконаємо!

Підчас панахиди зачитали по \$1: О. Войків, П. Мороз, П. Боднар, Н. Галашин, М. Давискиба, П. Попович, М. Попович, І. Гримак, К. Григорієвський, о. Л. Кушнір, І. Берестецкий; по 50 ц.: А. Оліар, О. Школяр, М. Шидляська, Френко, А. Кушнір, М. Майданий, С. Козак, Е. Матеїк, Ева Мосіловська, О. Скоріза, Р. Зварич, І. Кушнір, С. Кушнір, Д. Кузь, А. Бердильська; Зинковська 35 ц.; Д. Сіпінський 40 ц. Разом \$22.25; дрібними \$11.69. Загальна сума \$33.94. Вислано до централі ОДВУ на бойовий фонд.

М. Давискиба.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

С. Г., Філадельфія, Па. — Про віче вже одержано інший допис і він відданий до друку. Певно, що ні дощ, ні спека не повиці доводити до того, щоб було аж так мало людей на вічу, як у Вас. І не треба кликати такої бесідниці, що не знає наших відносин і проповідує такі кличі, які для нас зовсім не відповідні.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШКАГО, ІЛЛ. Звичайні місячні збори Бр. св. О. Ніколая, відл. 106, відбулись в неділю, 26. червня, за раз по С. Божій, в год. 12, в талі церковній, Олей і Райс. Обов'язком кожного члена бути на зборах, о маємо важні справи до погодження. Пригадує Годичка, що їх діти перейшли з Молодекого Департаменту до старшого роду обмеження і мали ділий рік опуст, що вже цього місяця мають платити розмет до У. Н. Союзу. Для 3 дітей уже маємо рахунок від У. Н. С. на місяць червень. Визнаю усіх членів нашого відділу 106, як хто має або знає якого українця або українку, або дітей, що ще не є членами У. Н. С., щоб привели їх з собою на цей мітинг 26. червня, а ми дуже радо їх приймемо і вшлемо в члени У. Н. Союзу. — Н. Гуль, пресд.; В. Едінак, кас. Г. Дацьків, секр.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис "СВОБОДА".

УВАГА! УКРАЇНЦІ В ПІТСБУРГУ! УВАГА!

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26. ЧЕРВНЯ (JUNE) 1938.

в годині 7. вечором

відбудеться

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ

в честь покійного вождя Українських Націоналістів

ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ

В ЛИТОВСЬКІЙ ГАЛІ,

1721 JANE STREET, S. S. PITTSBURGH, PA.

Браття і Сестри Українці! Українській Нації завдав ворог страшний удар, убиваючи Вождя Українського Визвольного Руху. На цей удар всі свідомі громадяни повинні відповідно zareagувати. Спішім усі на Жалібну Академію і спільно задемонструємо перед цілим світом, що звірський акт ворога нас не деморалізує, а кріпить нас і готує до дальшої боротьби. Спішім всі на Жалібну Академію!

143-4

Комітет Академії

ПІЛЬНИМ ДІТЯМ У НАГОРОДУ

ЩО МАЮТЬ РОБИТИ ДІТИ українських шкіл, коли скінчиться наука в школі й почнуться вакації?

Чи мають діти не бачити української книжки протягом трьох місяців вакацій і забути все, чого вони навчилися по українськи?

Чи мають вони, здобувши собі українську грамоту, вертатися назад до неграмотности?

ТАКИЙ ВИСЛІД Є КОНЕЧНИМ, ЯК РОДИЧІ ЗАЗДАЛЕГІДЬ НЕ ПОДБАЮТЬ, ЩОБИ ЦЬОМУ ЗАПОБІГТИ.

ЩОБИ ДО ЦЬОГО НЕ ДОПУСТИТИ, ДАЙТЕ ДИТИНІ В РУКИ ЦІКАВУ УКРАЇНСЬКУ КНИЖКУ, ТАКУ, ЯК:

- МОДЕСТ ЛЕВИЦЬКИЙ: ПЕТРУСІВ СОН. Оповідання про дивний сон хлопця, що не мав милосердя для птиць 15 ц.
- МИРОН ДОЛЯ: ЗОЛОТА РИБКА. Віршована казка про пригоди рибка, що зловив золоту рибку. Ілюстрації артиста А. Манастирського 10 ц.
- Б. ГЕРЦ: ПРИГОДИ КАЧУРИКА. Хто з нас, старий чи молодий, не тицшив, бачучи на фільмі пригоди того бундючного качурика Доналда? Цей качурик, про котрого йде мова в цій книжечці, це певно перший брат американця Доналда Дока 10 ц.
- РОБІНЗОН КРУЗО. Хто в Америці його не знає? Але чомуж би не дати дитині нагоду запізнатися з ним в українській мові? Колірові ілюстрації 25 ц.
- КІТ У САПАНЦЯХ. Кожному з нас оповідали казку про старого мельника, що, помираючи, говорив своїм дітям: "Старшому лишай млин, середньому корову, а найменшому kota". Як не можете цієї казки розказати своїй дитині, купіть їй цю книжку. (З коліровими ілюстраціями) 25 ц.
- ЧЕРВОНА ШАПОЧКА. (Казочка для чемних діточок. Багато ілюстрована в кольорах) 25 ц.
- АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ: МАЛІ ГЕРОІ. Автор оповідає про те, як діти доконували героїських діл (16 оповідань з ілюстраціями) 85 ц.

ЗАМОВЛЯЙТЕ В "СВОБОДІ":
"СВОБОДА"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

О. Д. В. У.

Отсим подаємо до відома у раїнського національного громадянства, що заходом Організації Державного Відродження України та при співучасті українських громад та товариств, відбудеться величава

НАЦІОНАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ

ДНЯ 4-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER-LABOR DAY) 1938.

У ВЕЛИКІЙ 4-ТИСЯЧНІЙ САЛІ "HIPPODROME" У НЮ ЙОРКУ, при 6-тій евні й 43-тій вулиці.

Вона буде влаштована згадано 2-го Конгресу Українських Націоналістів в Америці, що буде відбуватися напрозяті тижня перед і по "Лейбор Дей" в Ньюарку, Н. Дж.

Маніфестація ця має під сучасну пору велике призначення. У цей момент світового напруження й непевного завтра, де невдовзі має відбуватися дохід України, українська еміграція в Америці сьогоднію одною має змогу в імені українського народу свободі заявити цілому світові, до чого та яким шляхом прямує Україна. І не вона зробить на Маніфестації в Нью Йорку дня 4-го вересня. — Вона, дальше, встанне зясує своє становище супроти української діяности та витичить своє завдання на випадок світової закрутки.

На оцю акраз маніфестацію був планований приїзд Впавшого нашого Вождя, полковника ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ.

До цієї Маніфестації зазиваємо все українське громадянство, головне це на сході Америки. Всі товариства та установи одержать окремі запрошення до ширшого національного Комітету Маніфестації. Усе громадянство в Америці повинно робити якнайбільш підготовування до цієї важливої хвилі та здержатися на той час від усієї діяльности, що перешкаджалаб Маніфестації.

Просимо громади вже тепер піти нам назустріч у наших ініціативних заходах.

У Маніфестації як і в Конгресі Націоналістів заповнили свою численну участь представництва Канади та Південної Америки.

НА МАНІФЕСТАЦІЮ ПРИБУДЕ КІЛЬКА ВИЗНАЧНИХ ПРОВІДНИХ УКРАЇНЦІВ З ЄВРОПИ.

Дальш відомості будуть подані описля.

Хай отся жалоба, що ми її сьогодні обходимо в цілій Америці по втраті Великого Полководця України, ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ, завершиться тим нашим могутнім здвигом. Він буде виразом нашої національної сили та рішучости в цей час жахливого переслідування українства на рідних землях. На Маніфестації ми дамо відповідь Москві та всім прочим ворогам на їх визов кинений сьогодні українській нації.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ.

Упл знав, що колиб забрак-
ло людської жертви, то він по-
паде перший на чергу. Бо ста-
рий Голм не любив його. Обо-
роняючись перед пропозицією
Голма, Упл заговорив: „Коли
конець потрібно людської жер-
тви, щоб привернути ласку
нашого бога, то чому вибира-
ти когось із нас? Чому не
жертвувати ось ту білу дівчи-
ну?" З тими словами він вка-
зував пальцем на золотоволосе